

Uchwała Nr 4200/II/152/2021

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 27 września 2021 r.

w sprawie opinii o przedłożonej przez Prezydenta Miasta Bielska-Białej informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2021 roku

Na podstawie art. 13 pkt 4, art. 19 ust. 1 i 2 oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) w związku z art. 266 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.) - II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca	Bernadeta Dziędziak
Członkowie	Tadeusz Stawowczyk
	Piotr Wybraniec

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z zastrzeżeniami** opinię o przedłożonej przez **Prezydenta Miasta Bielska-Białej** informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2021 roku.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Prezydent Miasta Bielska-Białej, działając na podstawie art. 266 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.), przedstawił Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach informację o przebiegu wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze 2021 roku. Informację przedłożono w ustawowym terminie.

Wraz z tym dokumentem przedłożono również:

1) informację o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej, w tym o przebiegu realizacji przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,

2) informację o przebiegu wykonania planu finansowego za pierwsze półrocze 2021 r. dotyczącą jednostek, dla których organem założycielskim jest jednostka samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 265 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, działając na podstawie upoważnienia zawartego w art. 13 pkt 4 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137), dokonał analizy przedstawionej informacji o przebiegu wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze 2021 roku.

Skład Orzekający ustalił i zważył, co następuje:

1. Zakres i forma przedłożonej informacji odpowiadają wymogom zawartym w uchwale organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, podjętej na podstawie upoważnienia zawartego w art. 266 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Skład wskazuje jednak na potrzebę przeanalizowania zapisów uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej podjętej w 2010 r. w sprawie zakresu i formy informacji półrocznej oraz dokonania jej aktualizacji.

2. W informacji z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze 2021 r. zamieszczono w szczególności następujące dane:

- a) o przebiegu wykonania dochodów i wydatków za pierwsze półrocze roku budżetowego, w szczególności określonej przez organ stanowiący,
- b) o przebiegu realizacji zadań zaplanowanych w budżecie jednostki samorządu terytorialnego,
- c) dotyczące analizy i oceny stanu realizacji budżetu w pierwszym półroczu roku budżetowego.

Przedstawione dane zasadniczo są zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych, sporządzonych na podstawie:

- rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2396).

Skład Orzekający stwierdził natomiast, ujemne wykonanie dochodów w pozycji 801-80195-§2059 w kwocie (-)23.537,10 zł, tj. (-)11,79% planu. Zgodnie z wyjaśnieniami ze strony 94 i 95 przedłożonej informacji, ujęto tutaj zwrot środków w kwocie (-)54.092,66 zł dotyczący projektu pn. „Efektywne Kształcenie zawodowe kluczem do sukcesu na lokalnym rynku pracy” (projekt został zakończony 31 marca 2021 roku i Miasto musiało zwrócić nadmiar pobranych wcześniej środków) oraz w ramach

paragrafu 2057 w tym dziale i rozdziale ujęto zwrot środków w kwocie (-)459.787,63 zł, zgodnie z informacją zwrot dotyczy projektu pn. „Efektywne Kształcenie zawodowe kluczem do sukcesu na lokalnym rynku pracy” realizowanego przez Centrum Usług Wspólnych z Europejskiego Funduszu Społecznego dla 10 szkół publicznych w Bielsku-Białej (projekt został zakończony w marcu 2021 roku, Miasto musiało zwrócić nadmiar pobranych wcześniej środków). Skład Orzekający wskazuje, że zwrot dotacji pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości jest wymagającym zaplanowania w budżecie wydatkiem jednostki samorządu terytorialnego klasyfikowanym w zależności od okoliczności zwrotu dotacji w paragrafach wydatkowych:

- a) 291 - Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, lub
- b) 295 - Zwrot niewykorzystanych dotacji oraz płatności.

3. Realizacja budżetu jednostki samorządu terytorialnego w pierwszym półroczu 2021 roku przedstawiała się następująco:

- dochody zrealizowano w wysokości 764.095.929,88 zł, tj. 52,7 % planu,
- wydatki zrealizowano w wysokości 672.706.015,60 zł, tj. 40,5 % planu.

Wynik budżetu osiągnięty w pierwszym półroczu 2021 roku był dodatni i wyniósł 91.389.914,28 zł, wobec planowanego w uchwale budżetowej deficytu budżetowego w wysokości – 210.669.425,28 zł.

4. W uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego zachowana była zasada, wynikająca z art. 242 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którą organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 tej ustawy. Zgodnie z art. 242 ust. 2 przywołanej ustawy, na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, z zastrzeżeniem ust. 3 tegoż artykułu /tj. wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 tej ustawy, w przypadku gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym/. Wykonana nadwyżka operacyjna wyniosła na koniec I półrocza br. 105.786.160,39 zł.

5. Zachowana została również w pierwszym półroczu roku budżetowego relacja wynikająca z regulacji zawartej w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którą planowane obciążenia wynikające ze spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym (w okresie objętym

wieloletnią prognozą finansową) nie mogą być wyższe, niż dopuszczalny wskaźnik ustalony dla danego roku.

6. Ze sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wynika, że łączna kwota zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego na dzień 30 czerwca 2021 roku wyniosła **327.231.176,23 zł**, co stanowiło 22,6 % planowanych dochodów w 2021 roku. Według danych tego sprawozdania jednostkę samorządu terytorialnego obciążają również udzielone poręczenia w kwocie 9.389.694,60 zł. Skład Orzekający zapoznał się z informacją o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej, w tym o przebiegu realizacji przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, która przedstawia podstawowe wielkości na koniec czerwca br. oraz przebieg realizowanych przedsięwzięć wieloletnich.

Skład Orzekający wnosi zastrzeżenia z uwagi na bardzo znaczący wzrost kwoty zadłużenia Miasta w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Zadłużenie Miasta Bielska-Białej zwiększyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy aż o kwotę 153.837.345,87 zł (tj. o ponad 88%). Skład ponownie wskazuje Organom Miasta Bielska-Białej na problem skokowo rosnącego zadłużenia Miasta w stosunku do poprzednich okresów sprawozdawczych, co jest bardzo niebezpieczną tendencją i wymaga szczególnej analizy oraz uwagi wszystkich Organów tej jednostki samorządu terytorialnego. Spłata i obsługa tego zadłużenia będzie bardzo istotnie obciążała budżety Miasta lat przyszłych. Ponadto utrzymanie tego wzrostowego trendu zadłużenia grozi Miastu wpadnięciem w spiralę zadłużenia. Na problem rosnącego w bardzo szybkim tempie długu Miasta Bielska-Białej i związanych z tym zagrożeń Skład Orzekający zwracał już w uwagę m. in. w opiniach: Nr 4200/II/119/2020 z 27 lipca 2020 r., Nr 4200/II/176/2020 z 25.11.2020 r., Nr 4200/II/234/2020 z 11.12.2020 r., Nr 4200/II/8/2021 z 14.01.2021 r., Nr 4200/II/66/2021 z 12.04.2021 r. Trend ten nie został zahamowany, a zadłużenie Miasta według danych wieloletniej prognozy finansowej za I półrocze 2021 r. ma osiągnąć poziom ok. 600.000.000 zł w 2023 r. i dodatkowo cały czas rośnie /kolejny wzrost zadłużenia podjęto na sesji w dniu 23 września br.).

Zapoznano się z przedłożoną informacją o przebiegu wykonania planów finansowych samorządowych osób prawnych, dla których Miasto Bielsko-Biała jest organem założycielskim. Z informacji Beskidzkiego Centrum Onkologii – Szpital Miejski im. Jana Pawła II w Bielsku Białej wynikają zobowiązania wymagalne w wysokości 18.337.841,22 zł. Z wyjaśnień zawartych w tej informacji wynika m.in., że sytuacja finansowa Szpitala nadal jest trudna, a panująca pandemia dodatkowo ją pogarsza. Skład Orzekający przypomina, że występowanie zobowiązań wymagalnych nie jest zgodne z jedną z podstawowych zasad gospodarowania środkami publicznymi sformułowaną w przepisie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którą wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Skład Orzekający sygnalizuje, że w obecnej sytuacji makroekonomicznej spowodowanej skutkami epidemii COVID-19, podstawy planowania dochodów i wydatków budżetowych w jednostce samorządu terytorialnego w drugim półroczu roku budżetowego prawdopodobnie będą musiały zostać zweryfikowane i ulec stosownej zmianie.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach orzekł - jak w § 1 uchwały.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 14 dni** od daty jej doręczenia.

Przewodnicząca
II Składu Orzekającego
Członek Kolegium
Bernadeta Dzięziak